

Ko nozīmē antivielu esamība organismā pēc vakcinācijas? Skaidro Zāļu valsts aģentūra

Publicēts: 30.03.2021.

[Covid-19](#) [Preses relīzes](#)

Zāļu valsts aģentūra informē, ka Covid-19 vakcīnas cilvēka organismā stimulē gan antivielu veidošanos, gan šūnu imunitāti, kurā iesaistītas tādas šūnas kā citotoksiskie T limfocīti jeb galētājšūnas un līdzētājšūnas. Abi šie imunitātes pamata mehānismi ir vienlīdz nozīmīgi kopējai aizsardzībai pret saslimšanu ar Covid-19.

Turklāt imūnsistēmai piemīt atmiņas funkcija, proti, spēja atpazīt un atcerēties konkrētu slimības izraisītāju (koronavīrusu) un mobilizēt organisma resursus cīņai pret to, stimulējot jaunu antivielu un aizsargājošo šūnu veidošanos pēc saskares ar šo vīrusu. Tas nozīmē, ka antivielu līmeņa daudzuma organismā noskaidrošana vien nesniedz pilnu informāciju par vakcīnas nodrošināto aizsardzību pret slimību.

Lai gan pasaulē ir pieejami dažādi testi antivielu noteikšanai jeb seroloģiskie testi, šos testus izmanto, lai noskaidrotu, vai cilvēks jau iepriekš bijis inficēts ar Covid-19. Ar testiem vērtē antivielu veidošanu pret vienu vai diviem vīrusa proteīniem – pret piķa proteīnu (jeb S proteīnu) vai nukleokapsīdu. Pozitīvs tests, nosakot antivielas pret piķa proteīnu, var norādīt gan uz jau iepriekš iegūtu infekciju, gan uz saskaršanos ar vakcīnu.

Antivielu testi nav apstiprināti, lai vērtētu imūno atbildes reakciju pēc vakcinācijas vai salīdzinātu dažādu vakcīnu efektivitāti, un testu klīniskā lietderība šādam nolūkam nav pierādīta. Pirmkārt, testi nav standartizēti, atšķiras to jutīgums un specifiskums. Otrkārt, pašlaik vēl nav zināms, cik daudz antivielu nepieciešams, lai cilvēks būtu pasargāts no jaunas vai atkārtotas saslimšanas, tāpēc antivielu testu rezultāti ir grūti interpretējami. Treškārt, antivielu testi nesniedz nekādu informāciju par šūnu imunitāti, kas arī ir svarīga daļa no kopējās imūnsistēmas atbildes reakcijas.

Latvijā Covid-19 testēšanā plaši izmantotā koronavīrusa ribonukleīnskābes (RNS) noteikšanas polimerāzes ķēdes reakcijas (P\KR) testa rezultāti uzrādīsies pozitīvi tikai tad, ja cilvēks testēšanas laikā būs inficējies ar koronavīrusu, kas izraisa saslimšanu ar Covid-19. Tests ir paredzēts vīrusa RNS klātbūtnes cilvēka organismā noteikšanai. Vakcinējoties pret Covid-19, cilvēka organismā netiek ievadīts vīruss, tāpēc šis tests nav lietderīgs, lai pārliecinātos par vakcīnas iedarbību.

Vakcīnu klīniskajos pētījumos galvenais vakcīnu efektivitātes rādītājs bija laboratoriski apstiprināti simptomātiski Covid-19 gadījumi, salīdzinot šādu gadījumu skaitu pētījuma dalībnieku grupā, kuri saņēma Covid-19 vakcīnu, un kontroles grupā. Visas pašlaik izmantotās vakcīnas uzrāda pietiekamu efektivitāti visās vecuma grupās, kurās tās tiek izmantotas.

<https://www.spkc.gov.lv/lv/jaunums/ko-nozime-antivielu-esamiba-organisma-pec-vakcinacijas-skaidro-zalu-valsts-agentura>